

Největší společný dělitel mnohočlenů v $\mathbb{Z}[x]$

PŘÍKLAD 1: Určete NSD polynomů $3x^3 - 7x^2 - 4$, $3x^4 + 6x^2 - 3x + 6$ v $\mathbb{Z}[x]$.

```

[> restart;
> f:=3*x^3-7*x^2+7*x-4; g:=3*x^4+6*x^2-3*x+6;
f := 3 x3 - 7 x2 + 7 x - 4
g := 3 x4 + 6 x2 - 3 x + 6
> factor(f); factor(g);
(3 x - 4) (x2 - x + 1)
3 (x2 - x + 1) (x2 + x + 2)
> q1:=quo(g,f,x); r1:=rem(g,f,x);
q1 := x +  $\frac{7}{3}$ 
r1 :=  $\frac{46}{3} + \frac{46}{3} x^2 - \frac{46}{3} x$ 
> q2:=quo(f,r1,x); r2:=rem(f,r1,x);
q2 :=  $\frac{9}{46} x - \frac{6}{23}$ 
r2 := 0

```

Řešení:

```

[> NSD:=3/46*r1;
NSD := x2 - x + 1

```

PŘÍKLAD 2: Určete NSD polynomů $6x^4 - 6x^3 + 3x - 3$, $3x^4 - 12x^3 + 9x^2 + 3x - 3$ v $\mathbb{Z}[x]$.

```

[> restart;
> f:=6*x^4-6*x^3+3*x-3; g:=3*x^4-12*x^3+9*x^2+3*x-3;
f := 6 x4 - 6 x3 + 3 x - 3
g := 3 x4 - 12 x3 + 9 x2 + 3 x - 3
> factor(f); factor(g);
3 (x - 1) (2 x3 + 1)
3 (x - 1) (x3 - 3 x2 + 1)
> q1:=quo(f,g,x); r1:=rem(f,g,x);
q1 := 2
r1 := 3 + 18 x3 - 3 x - 18 x2
> q2:=quo(g,r1,x); r2:=rem(g,r1,x);

```

```

q2 :=  $\frac{x}{6} - \frac{1}{2}$ 
r2 :=  $-\frac{3}{2} + \frac{1}{2}x^2 + x$ 
> q3:=quo(r1,r2,x); r3:=rem(r1,r2,x);
q3 :=  $36x - 108$ 
r3 :=  $-159 + 159x$ 
> q4:=quo(r2,r3,x); r4:=rem(r2,r3,x);
q4 :=  $\frac{x}{318} + \frac{1}{106}$ 
r4 := 0

```

Řešení:

```

> NSD:=3*1/159*r3;
NSD :=  $-3 + 3x$ 

```

PŘÍKLAD 3: Určete NSD polynomů $36x^3 + 6x^2 + 150$, $40x^3 + 10x + 150$ v $\mathbb{Z}[x]$.

```

> restart;
> f:=36*x^3+6*x^2+150; g:=40*x^3+10*x+150;
f :=  $36x^3 + 6x^2 + 150$ 
g :=  $40x^3 + 10x + 150$ 
> gcd(f,g);
 $10 + 4x^2 - 6x$ 
> factor(f); factor(g);
 $6(3x + 5)(2x^2 - 3x + 5)$ 
 $10(2x + 3)(2x^2 - 3x + 5)$ 
> q1:=quo(f,g,x); r1:=rem(f,g,x);
q1 :=  $\frac{9}{10}$ 
r1 :=  $15 + 6x^2 - 9x$ 
> q2:=quo(g,r1,x); r2:=rem(g,r1,x);
q2 :=  $\frac{20x}{3} + 10$ 
r2 := 0

```

Řešení:

```

> NSD:=2*1/3*r1;
NSD :=  $10 + 4x^2 - 6x$ 

```

PŘÍKLAD 4: Určete NSD polynomů $x^3 - 3x^2 + 5x - 3$, $4x^4 + 4x^3 - 4x^2 + 20x + 24$ v $\mathbb{Z}[x]$.

```
[> restart;
> f:=x^3-3*x^2+5*x-3; g:=4*x^4+4*x^3-4*x^2+20*x+24;
f :=  $x^3 - 3x^2 + 5x - 3$ 
g :=  $4x^4 + 4x^3 - 4x^2 + 20x + 24$ 
> gcd(f,g);
x2 - 2x + 3
> factor(f); factor(g);
(x - 1)(x2 - 2x + 3)
4(x + 2)(x + 1)(x2 - 2x + 3)
> q1:=quo(g,f,x); r1:=rem(g,f,x);
q1 := 4x + 16
r1 := 72 + 24x2 - 48x
> q2:=quo(f,r1,x); r2:=rem(f,r1,x);
q2 :=  $\frac{x}{24} - \frac{1}{24}$ 
r2 := 0
```

Řešení:

```
[> NSD:=1/24*r1;
NSD := x2 - 2x + 3
```

```
[>
```